

سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
معاونت آموزش و ترویج

آشنایی با کنه کورم زعفران

کنه کورم زعفران

با نام علمی *Rhizoglyphus robini* Claparède از خانواده *Acaridae*، کنه‌ای خاکزی بوده که می‌تواند به ریشه، غده و کورم بسیاری از گیاهان مهم کشاورزی از جمله زعفران، سیر، پیاز، هویج، چاودار و چندین گیاه زینتی آسیب‌های جدی وارد کند. این کنه گسترش جهانی داشته و در اکثر نقاط کشت میزبان، قابل مشاهده است. این کنه دارای پنج یا شش مرحله رشد و نموی تخم، لارو، پوره سن اول (پروتونمف)، پوره سن دوم (دئوتونمف)، پوره سن سوم (تریتونمف) و بلوغ است. به‌جز مرحله لاروی در سایر مراحل، بین هر محله یک فاز سکون مشاهده شده که در این مراحل، کنه تا زمان پوست‌اندازی بی‌تحرك می‌باشد. فقط در مرحله بلوغ است که نر یا ماده و چند شکلی در کنه‌های نر قابل تشخیص خواهد بود. بسته به شرایط مختلف محیطی، طول دوره رشد و نمو این کنه از تخم تا کنه بالغ، ۱۱ تا ۴۰ روز و مرحله بلوغ، ۳۱ تا ۱۳۰ روز ممکن است طول بکشد. خصوصیت کشتن و یا خوردن سایر کنه‌های (کاتیپالیسم) در شرایط بحرانی گرسنگی، در عده‌ای از کنه‌های نر بسیار رایج است. در ایران، این کنه اولین بار در سال ۱۳۷۰ از مناطق کشت زعفران در گناباد و قائن گزارش شد.

علائم کنه روی کورم

این کنه ضمن تغذیه از کورم‌ها، باعث ایجاد نقاط و حفره‌های سیاه‌رنگ در کورم شده که گاهی از همین محل‌ها، قارچ‌های خاکزی ثانویه وارد شده و باعث پوسیدگی کورم می‌شوند. زاد و ولد این کنه، در داخل همین حفره‌ها انجام می‌شود. برگ کورم‌های آلوده، کوتاه و ظریف شده و زودتر از برگ کورم های سالم، زرد و خزان خواهند کرد.

مدیریت کنه و بیمار گره‌های ثانویه

- خودداری از آبیاری مزارع در تابستان
- اصلاح بافت خاک
- رعایت عمق کاشت
- ضد عفونی کورم‌ها قبل از کاشت، با قارچ‌کش و کنه کش مناسب
- استفاده از کورم‌های سالم و فاقد لکه‌ها و نقاط سیاه‌رنگ
- رعایت مسائل بهداشتی و مقررات قرنطینه‌ای در نقل و انتقال کورم‌ها
- ...

مشخصات کنه

- کنه بالغ به طول ۰/۶ تا ۰/۹ میلی‌متر با بدنی تخم مرغی شکل، قریه و گرمی‌رنگ، دارای پاهای قهوه‌ای متمایل به قرمز که از تعداد زیادی مو و خار پوشیده شده است.
- کنه‌های ماده، نسبت به کنه‌های نر فربه‌تر و دارای چهار جفت پا می‌باشند.
- جنس‌های نر این کنه در مقایسه با ماده‌ها، کوچکتر بوده و دارای دو شکل نر متفاوت (دی‌مورفیکسم)، از نظر ریخت شناسی جفت سوم پاها می‌باشند.

Female

Male

